

عنوان مقاله:

نقد روانشناسی شخصیت در اشعار متنبی

محل انتشار:

فصلنامه ادب عربی، دوره 5، شماره 2 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

یحیی معروف - دانشیار دانشگاه رازی کرمانشاه

مسلم خزلی - کارشناس ارشد در رشته زبان و ادبیات عربی

خلاصه مقاله:

نقد روانشناسی یکی از حوزه های جدید نقد ادبی به شمار می رود که ناقد در آن بر اساس اصول علم روانشناسی به نقد و تحلیل اثر ادبی می پردازد. پژوهش حاضر به نقد روانشناسی شخصیت در اشعار متنبی تحت عنوان نبرد، تعارض و کشمکش بین سطوح سه گانه شخصیت: نهاد، خود و فرا خود، می پردازد. اهداف این گفتار عبارتند از: الف) پرهیز از قلم فرسایی و دخالت دادن سلیقه شخصی در امر نقد مطالب و استناد مطالب به علم روانشناسی. ب) بیان کشمکش و تعارض بین سطوح سه گانه شخصیت. ج) بیان نقش مهم خود "ego" در ساختار شخصیت متنبی به عنوان عامل نظم دهنده در شخصیت. د) بیان مکانیسم های دفاعی- روانی بکار گرفته شده توسط متنبی. این نوشتار با شیوه تحلیل محتوا و بر اساس نظریه شخصیت فروید (بدون توجه به مسائل جنسی) و به روش کتابخانه ای انجام گرفته است. از نتایج به دست آمده این پژوهش، تعارض و کشمکش در سطوح سه گانه شخصیت متنبی است. این تعارض به شکل نبرد «فرا خود» با نهاد و فراخود با «خود» نمود پیدا می کند. همچنین «خود» نقش بسیار مهمی در ساختار شخصیت متنبی ایفا می کند، از یک طرف خواسته های نهاد را برآورده می سازد و از طرف دیگر «خود» را با اهداف آرمانی «فرا خود» هماهنگ می کند. و به این دو بخش شخصیت برای رسیدن به اهدافشان کمک می کند. از نتایج دیگر این پژوهش مکانیسم های دفاعی- روانی متعددی است که متنبی برای رهایی از فشار روانی آنها را به کار برده است.

کلمات کلیدی:

نهاد، خود، فراخود، مکانیسم دفاعی- روانی، متنبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1789771>

